

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 5, 22, 23 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-1878“ DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018 m. gegužės 7 d. išvada Nr. (1.6)2T-298	1. <...> įvertinus Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento 2018 m. balandžio 4 d. išvadoje Nr. XIIIP-1878 pateiktus argumentus, abejotina Projektu siūlomos pozicijos – „pritarti Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5, 22, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-1878“ pagrįstumu. Siūlytina pakartotinai ją įvertinti ne tik aukščiau minimų argumentų kontekste, bet ir asmenų lygiateisiškumo principo aspektu (svarstyti, ar iš tiesų pagrįsta vienodai traktuoti, pavyzdžiui, tiek 1 ar 2 metų vaiko priežiūrą, tiek 12, 14 ir daugiau metų vaiko priežiūrą), ir apsvarstyti galimybę ją keisti, pavyzdžiui, siūlant kitą socialinės paramos finansavimo šaltinį.	Neatsižvelgta. Įstatymo projekto tikslas yra skatinti tėvius įvaikinti vyresnius negu dvejų metų vaikus. Įstatymo projekte numatytos nuostatos dėl tėviams suteikiamų garantijų kaip tik sudaro vienodas galimybes asmenims, įvaikinusiems vaikus iki dvejų metų ir vyresnius nei dvejų metų vaikus, ir skatina įsivaikinti daugiau vaikų. Pažymėtina, kad vaiko ir tėvių adaptacijai, susidraugauti, įvaikinus net ir vyresnius vaikus, reikalingas tam tikras laikas. Pažymime, kad, įvaikinus vyresnius vaikus, taip pat gali būti aktualus vaiko gydymas, psichologinės pagalbos poreikis ir kilti kitų problemų, kurias būtų sudėtinga spręsti, jeigu tėviai neturėtų atostogų. Todėl manytina, kad, Įstatymo projekte numčius šią galimybę, tėviai geriau galėtų vykdyti savo įsipareigojimus vaikui. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo 14 straipsniu, įsivaikinus vaiką, jį auginančiam vienam iš vaiko tėvių 24 mėnesius nuo teismo sprendimo įvaikinti įsiteisėjimo dienos (skubaus vykdymo atveju – nuo sprendimo vykdymo pradžios) skiriama 8 bazinių socialinių išmokų dydžio išmoka per mėnesį ir mokama ne ilgiau, iki vaikui sukaks 18 metų, išskyrus atvejus, kai jis pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą turi teisę gauti vaiko priežiūros išmoką ir jos dydis yra ne mažesnis už išmokos įvaikinus vaiką dydį (8 bazinių socialinių išmokų dydį), todėl jau yra išnaudotos galimybės per socialinės paramos sistemą padėti tėviams, įsivaikinusiems vyresnius nei dvejų metų vaikus. Pažymėtina, kad Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – LRV programa), 11 punkte nurodyta, kad „įvaikinimas yra prioritetinis tikslas, siekiant spręsti vaikų, likusių be tėvų globos,

		<p>problemas, nes vaikui geriausia augti šeimoje. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2016 m. rugpjūčio 1 d. Lietuvoje buvo siūlomi įvaikinti 589 vaikai. Galimybės įsivaikinti laukia dar 109 šeimos ar asmenys. Per 70 vaikų, likusių be tėvų globos, buvo įvaikinta. Tik kiek daugiau nei pusę jų įvaikinti ryžosi Lietuvoje gyvenantys Lietuvos Respublikos piliečiai, tad Lietuvos Respublikos piliečiai, nuolat gyvenantys užsienyje, ir užsieniečių šeimos įvaikina ištis daug vaikų. Darytina išvada, kad norą įvaikinti lemia ne vien įvaikinimo sąlygos, jų sudėtingumas ar lankstumas, bet ir kiti veiksniai: požiūris į patį įvaikinimą, potencialių įvaikintojų galimybės sukurti vaikui tinkamas sąlygas ir kt. Vadinasi, skatinant įvaikinimą nepakanka vien supaprastinti įvaikinimo tvarką, bet tenka vertinti ir galimybes, kaip įvaikinimą daryti patrauklesnį, kartu padedant vaikui lengviau adaptuotis naujoje šeimoje, prisidedant prie vaiko psichologinės ir socialinės gerovės kūrimo bent jau pirmaisiais mėnesiais po įvaikinimo, užtikrinant paslaugų įsivaikinusiai šeimai teikimą, kad ji jaustųsi saugi.“</p> <p>LRV programos 15.3 papunktyje nurodyta: „prisidėsime prie įvaikintų vaikų gerovės kūrimo, pirmaisiais mėnesiais po įvaikinimo įvaikinusiai šeimai skirdami finansinę paramą, tolygią sumai, kuri buvo skiriama vaikui išlaikyti vaikų namuose ar šeimynoje“.</p>
--	--	---

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
Linas Kukuraitis

Teisės skyriaus
vedėja paduotoja
Milda Barcišaitė
2018-06-01

2018-06-01